

Soesterweg 451

**hier woonde
HERMANN OPPENHEIMER
overleden in
WESTERBORK
op 24-09-1943
68 jaar oud**

Hermann Oppenheimer wordt op 31 oktober 1874 in Essen (Duitsland) geboren. Als hij 30 jaar oud is trouwt hij met de 28-jarige Berta Seewald. Hermanns zus, Helena, vertrekt in 1932 met haar man naar Nederland. In 1939 vluchten ook Hermann en Berta naar ons land. Na een verblijf in de Quarantaine Inrichting in Rotterdam-Heijplaat verhuizen ze naar Scheveningen en vervolgens, in oktober 1940, naar Amersfoort. In september 1942 vertrekken ze gedwongen naar Amsterdam. Hermann en Berta worden in juli 1943 naar kamp Westerbork gedeporteerd. Hermann overlijdt daar op 24 september 1943, 68 jaar oud. Zijn weduwe Berta wordt naar Theresienstadt gedeporteerd. Zij overleeft de oorlog en keert terug naar Amsterdam. Hermann en Berta hadden in elk geval één dochter, Ruth, geboren in 1906. Zij trouwt met Alex Josef Alexander en in 1938 wordt hun dochtertje Reha geboren. Gelijktijdig met Hermann en Berta vluchten zij naar Nederland. Zij worden alle drie in Auschwitz vermoord. Ook zus Helena en haar man overleven de oorlog niet, ze worden gedeporteerd naar Sobibor en daar vermoord.

Anjerplein 23

**hier woonde
RACHEL TER HORST-SCHRIJVER
vermoord in
AUSCHWITZ
op 26-10-1942
62 jaar oud**

Rachel ter Horst-Schrijver is geboren op 20 december 1879 in Amsterdam. In 1912 woont ze in bij de familie Vervoort op de Tolstraat (nu Tolliusstraat) in Amersfoort en werkt als huishoudster en naaister. Rachel trouwt in 1913 met weduwnaar en rangeerder Antonie ter Horst. Samen krijgen Rachel en Antonie vier kinderen, de tweeling Jannes en Leendert (1914), een levenloos kind (1919) en dochter Lena (1921). Echtgenoot Antonie overlijdt in 1937. Het registratieformulier van de Möbel-Aktion vermeldt dat Rachel inwoont bij haar zoon Leendert en dat zij geen meubels of kleding bezit. In september 1942 trekt ze in bij haar zus Saartje de Leeuw-Schrijver op de Oldenbarneveldtstr. 32-I in Amsterdam. Via Amsterdam is zij weggevoerd naar Kamp Westerbork op 14 oktober 1942 en op 23 oktober 1942 met transport nummer 30 naar Auschwitz gedeporteerd en vermoord op 26 oktober 1942. Dochter Lena overlijdt in januari 1944 op 22-jarige leeftijd. De tweeling, Jannes en Leendert, overleeft de oorlog.

Seringstraat 2

hier woonde
ALBERT JAN WEERTMAN
overleden in
VUGHT
op 09-04-1943
46 jaar oud

Albert Jan Weertman wordt geboren op 24 mei 1896 te Heino. Hij trouwt met Wilhelmina Johanna Wassink, met wie hij twee kinderen krijgt, een zoon en een dochter. Wilhelmina Johanna overlijdt in 1930, op 32-jarige leeftijd. Een jaar later trouwt Albert Jan met Johanna Wilhelmina Keizer. Met haar krijgt hij in 1935 nog één zoon. Albert Jan Weertman is van beroep stoker bij de Nederlandse Spoorwegen. In 1933 verhuist hij met zijn vrouw vanuit Zwolle naar Amersfoort, waar ze kortstondig in de Lekstraat wonen en vandaar verhuizen naar de Seringstraat 2. In de oorlog verspreidt hij het illegale blad De Waarheid in Amersfoort, reden waarom hij door de Duitsers wordt opgepakt. Na in Arnhem en Amsterdam te hebben vastgezeten wordt hij overgebracht naar Vught. Het wordt hem verboden de medicijnen die hij nodig heeft voor zijn maagkwaal mee te nemen. Albert overlijdt op 9 april 1943 in Kamp Vught als gevolg van ziekte. Hij is dan 46 jaar oud.

Primulastraat 53

hier woonde
JACOB ABRAHAM KROVELD
vermoord in
SOBIBOR
op 21-05-1943
52 jaar oud

Jacob Abraham Kropveld is geboren op 16 juli 1890 in Vlagtwedde. Hij is een zoon van Izak Kropveld en Ester Grobfeld. Hij trouwt met Marianne Mooij op 25 september 1913 in Almelo. Het gezin komt in 1918 in Amersfoort wonen. Samen krijgen ze vijf kinderen. Jacob werkt als lompensorteerder en grondwerker. Jacob is vanuit zijn laatste adres in Amsterdam, Krugerstraat 7, met zijn vrouw en jongste dochter opgepakt en weggevoerd naar Kamp Westerbork op 17 april 1943 en op 18 mei 1943 gedeporteerd met transport nummer 64 naar Sobibor. Jacob is vermoord op 21 mei 1943. [wel noemen, geen steen]Oudste dochter Mina Kropveld, geboren 1 februari 1917 in Zwolle en naaister van beroep, verhuist in de zomer van 1938 al naar Amsterdam en trouwt in december 1940 met buffetbediende Josua Sarfatij. Hun laatste woonadres is Rijnstraat 20-I in Amsterdam. Mina en Josua zijn beide in Auschwitz vermoord op respectievelijk 11 december 1942 en 28 februari 1943.

Primulastraat 53

hier woonde
MARIANNE KROPVELD-MOOIJ
vermoord in
SOBIBOR
op 21-05-1943
55 jaar oud

Marianne Kropveld-Mooij is geboren op 16 juli 1887 te Almelo. Zij is een dochter van Salomon Mozes Mooij en Mina Cohen. Zij trouwt met Jacob Abraham Kropveld. Samen met haar man en tienjarige dochter Ester moet zij naar Amsterdam vertrekken. Haar oudste dochter Mina woont dan al in Amsterdam met haar echtgenoot Josua. Het echtpaar Kropveld met jongste dochter Ester zijn op hun laatste adres in Amsterdam, Krugerstraat 7, opgepakt en weggevoerd naar Kamp Westerbork op 17 april 1943 en op 18 mei 1943 gedeporteerd met transport nummer 64 naar Sobibor. Marianne is vermoord op 21 mei 1943.

Primulastraat 53

hier woonde
IZAK KROPVELD
vermoord in
AUSCHWITZ
op 11-09-1942
27 jaar oud

Izak Kropveld is geboren op 27 november 1914 in Zwolle. Hij is een ongehuwde zoon van Jacob en Marianne Kropveld. Van beroep is Izak kantoor-bediende en reiziger in levensmiddelen. Op 20 augustus 1942 is hij samen met zijn broers Salomon en Jacques opgepakt en weggevoerd naar Kamp Westerbork en de volgende dag, 21 augustus 1942 met transport nummer 12 naar Auschwitz gedeporteerd. Izak is vermoord op 11 september 1942.

Primulastraat 53

hier woonde
SALOMON MOZES KROPVELD
vermoord in
AUSCHWITZ
op 28-08-1942
19 jaar oud

Salomon Mozes Kropveld is geboren op 28 juli 1923 te Amersfoort. Hij is een ongehuwde zoon van Jacob en Marianne Kropveld. In de zomer van 1941 is Salomon bevorderd naar de tweede klas van de handelsavondschool. Overdag werkt hij als technisch tekenaar. Op 20 augustus 1942 is hij samen met zijn broers Izak en Jacques opgepakt en weggevoerd naar Kamp Westerbork en de volgende dag, 21 augustus 1942 met transport nummer 12 naar Auschwitz gedeporteerd. Salomon is vermoord op 28 augustus 1942.

Primulastraat 53

**hier woonde
JACQUES KROVELD
vermoord in
AUSCHWITZ
op 16-09-1942
17 jaar oud**

Jacques Kropveld is geboren op 3 mei 1925 in Amersfoort. Hij is een ongehuwde zoon van Jacob en Marianne Kropveld. Jacques zit op de Handelsdagschool net als de joodse kinderen Esther van Tijn, Willem Velleman en Josephina Neeter (overlevende). Op 20 augustus 1942 is hij samen met zijn broers Izak en Salomon opgepakt en weggevoerd naar Kamp Westerbork en de volgende dag, 21 augustus 1942 met transport nummer 12 naar Auschwitz gedeporteerd. Jacques is vermoord op 16 september 1942.

Primulastraat 53

**hier woonde
ESTER KROVELD
vermoord in
SOBIBOR
op 21-05-1943
10 jaar oud**

Ester Kropveld is geboren op 27 mei 1932 te Amersfoort. Zij zit bij Rosie Kälbermann uit de Goudsbloemstraat op school, de openbare lagere school nummer 7 aan de Oude Soesterweg, nu Noordewierweg. Samen met haar ouders Jacob en Marianne is Ester vanuit hun laatste adres in Amsterdam, Krugerstraat 7, opgepakt en weggevoerd naar Kamp Westerbork op 17 april 1943 en op 18 mei 1943 gedeporteerd met transport nummer 64 naar Sobibor. Ester is vermoord op 21 mei 1943.

Noorderwierweg 146
(voorheen *Oude Soesterweg 146*)

**hier woonde
JAN REIJMERINK
vermoord in
DACHAU
op 04-04-1945
56 jaar oud**

Jan Reijmerink is geboren op 6 november 1888 in Alkmaar. Hij trouwt in Utrecht op 27-jarige leeftijd met de Rotterdamse Margo Margaretha Voskamp Ze krijgen samen een zoon Arie Marinus. Van beroep is Jan machinebankwerker bij de Nederlandse Spoorwegen waar ook Albert Jan Weertman werkt. Jan is opgepakt wegens verspreiding van verboden lectuur bij de Nederlandse Spoorwegen. Op 26 mei 1944 is hij via Kamp Vught gedeporteerd naar Dachau met kampnummer 69056. Jan is overleden op 4 april 1945. Zijn graf ligt in Dachau.

Violenstraat 69

**hier woonde
ALBERTUS DE VRIES
vermoord in
NEUENGAMME
op 14-12-1944
23 jaar oud**

Albertus de Vries wordt op 6 februari 1921 geboren in Amsterdam. Vader Johan Bartholomeus en moeder Nantina Sara wonen er met de kleine Albertus aan de Quellijnstraat. Het gezin verhuist in 1925 naar Amersfoort. Johan is kruidenier. Na zo'n acht jaar in de Krommestraat te hebben gewoond, verhuist het gezin in 1933 naar de Violenstraat 69, waar zij kruideniers- en grutterswarenwinkel De Schakel openen. Vader Johan is enkele jaren secretaris van de "Amersfoortsche Kruideniersvereniging". Zoon Albertus treedt niet in zijn voetsporen, maar wordt technisch tekenaar. In de oorlog raakt hij betrokken bij het verzet, wat ertoe leidt dat hij wegens het verspreiden van Vrij Nederland wordt gearresteerd. Op 25 februari 1944 wordt hij binnengebracht in Kamp Amersfoort. Hiervandaan wordt hij op 11 oktober 1944 op transport gesteld naar Neuengamme, waar hij 2 maanden later, op 14 december 1944, door uitputting en ziekte overlijdt. Hij is dan 23 jaar.

Spaarnestraat 96

**hier woonde
WILLEM BASSILIUS ARENS
vermoord in
NEUENGAMME
op 01-01-1945
48 jaar oud**

Willem Bassilius Arens is geboren op 13 augustus 1896 in Amsterdam. Hij werkt als machinist bij de NS. Vanwege de spoorwegstaking en als lid van het verzet is hij gearresteerd. Op 19 september 1944 wordt hij binnengebracht in Kamp Amersfoort en ingeschreven onder nummer 7696. Op 11 oktober 1944 is hij op transport gesteld naar Neuengamme waar hij op 14 oktober 1944 aan komt en ingeschreven is onder nummer 56537. Door uitputting is Willem om het leven gekomen op 1 januari 1945 te Neuengamme.

Spaarnestraat 96

**hier woonde
CORNELIS ARENS
vermoord in
NEUENGAMME
op 04-02-1945
20 jaar oud**

Cornelis Arens is geboren op 10 september 1924 in Schoten (NH). Als leerling machinist werkt hij bij de NS in Amersfoort. Cornelis is de zoon van Willem Arens. Vanwege de spoorwegstaking is hij gearresteerd. Op 19 september 1944 wordt hij binnengebracht in Kamp Amersfoort en ingeschreven onder nummer 7697. Op 11 oktober 1944 op transport gesteld naar Neuengamme waar hij op 14 oktober 1944 aan komt en ingeschreven onder nummer 56536.

(VERVOLG OP PAGINA 6)

Spaarnestraat 96 (VERVOLG VAN PAGINA 5)

Door uitputting en allerlei ontberingen is Cornelis overleden op 4 februari 1945 in Neuengamme. Vader en zoon staan vermeld op de gedenkplaquette in station Amersfoort.

Spaarnestraat 62

**Hier woonde
LAMMERT FRANKENA
vermoord in
DACHAU
op 02-04-1945
62 jaar oud**

Lammert Frankena is geboren op 25 maart 1883 in Haskerland (Friesland). Hij is gehuwd met Ymkje Postma en gepensioneerd ambtenaar bij de Nederlandse Spoorwegen. In de nacht van 17 op 18 februari 1942 is hij gearresteerd wegens het verspreiden van verboden lectuur in de wagenwerkplaats. Ook Jan Reijmerink en Albert Jan Weertman zijn daar toen gearresteerd. Op 26 mei 1944 komt Lammert in het concentratiekamp Dachau aan, zijn kampnummer was 69037. Waarschijnlijk verbleef hij daarvoor in Kamp Amersfoort en Kamp Vught. Hij is daar na een korte ziekte op 2 april 1945 overleden. Zijn naam staat vermeld op het verzetsmonument in Rustenburg in Amersfoort.

Narcisstraat 53

**hier woonde
CORNELIS VAN 'T WEL
vermoord in
DILLENBURG
op 28-03-1945
20 jaar oud**

Cees van 't Wel is bij het uitbreken van de oorlog bijna 16, een jongen nog. Hij leert voor elektriciën. In de loop van de oorlog worden alle mannen van 18 tot 35 jaar verplicht zich te melden voor arbeidsinzet in Duitsland. Omdat er aan de maatregel onvoldoende gehoor wordt gegeven, verruimt de bezetter in 1944 de oproepleeftijd van 17 tot 40 jaar. Cees van 't Wel gaat niet en besluit onder te duiken bij zijn zusje Fennie van 't Wel en haar man Adriaan Schiedon in de Jacob Marisstraat 10 in Amersfoort. Als zijn moeder jarig is, wil Cees graag even naar huis, naar de Narcisstraat. Hij gaat en ondanks de waarschuwingen van zijn zus en zwager neemt hij het risico. Hij wordt opgepakt en afgevoerd als dwangarbeider naar Duitsland. Zijn familie heeft hem nooit meer terug gezien. In maart 1945 komt Cees, in het dan al bevrijde Dillenburg, om het leven.

Narcisstraat 43

**hier woonde
JAN VAN DIEST
vermoord in
REIHERHORST
op 21-03-1945
20 jaar oud**

Jan van Diest verkeert in de oorlog in verzetskringen in Amersfoort. Als de grond hem te heet wordt onder de voeten duikt hij onder. In november 1944 wordt hij op zijn onderduikadres gearresteerd, verraden door de 26-jarige Duitse student Rolf Bel, een gedeserteerde Duitse soldaat, die infiltreert in verzetskringen onder andere in Amersfoort. De informatie en namen die hij te horen krijgt, speelt Bel door naar de landwacht en de politieke recherche. In Amersfoort leidt zijn verraad tot de arrestatie van onder meer Jan van Diest. Jan is dan ondergedoken op Hof nummer 7, bij kunsthandelaar Veenendaal. Hij wordt afgevoerd naar Kamp Amersfoort, vandaar gaat hij op 2 februari 1945 op transport naar Neuengamme en begin 1945 komt hij terecht in het door gevangenen in allerijl gebouwde Konzentrationslager Wöbbelin, vlakbij Neuengamme. In de 10 weken dat KZ Wöbbelin bestaat komen er 1000 gevangenen om. Een daarvan is Jan van Diest. Hij is maar 20 jaar geworden.

Soesterweg 352

**hier woonde
MATTHIJS DIJKHUIZEN
vermoord in
NEUENGAMME
op 16-03-1945
39 jaar oud**

Matthijs Dijkhuizen komt als politieke gevangene op 25 februari 1944 in Kamp Amersfoort terecht. Hij is gearresteerd wegens illegale perswerkzaamheden en het verbergen van Joden. Matthijs, een geboren en getogen Amersfoorter, is dan getrouwd met Barbara van Rouendal en ze hebben 2 kinderen: Dirk en Wilhelmina. Op 11 oktober 1944 wordt Matthijs vanuit Kamp Amersfoort uiteindelijk gedeporteerd naar Neuengamme. Zijn familie hoort daarna niets meer van hem. Wanhopig wordt geprobeerd informatie in te winnen via het Rode Kruis, na de oorlog doen ze navraag bij voormalige gevangenen, en lange tijd denken ze dat hij is omgekomen bij het Britse bombardement op de drijvende concentratiekampen in de baai van Lübeck, op 3 mei 1945. Maar documenten ontbreken en niemand kan hen vertellen hoe het leven van Matthijs Dijkhuizen is geëindigd. Vermoedelijk is hij van uitputting gestorven, vlak voor het eind van de oorlog, op 16 maart 1945 in Sandbostel bij Neuengamme.

Leliestraat 68

**hier woonde
WOUTERUS GERARDUS
WATERKOORT
vermoord in
NEUENGAMME
op 05-05-1945
20 jaar oud**

Wout Waterkoort groeit op in het Soesterkwartier. Hij is leerlingmachinist bij de Nederlandse Spoorwegen, de grote werk-verschaffer van het Soesterkwartier.

Op 17 september 1944 staakt 'het spoor', en Wout staakt mee. De staking valt samen met het begin van Operatie Market Garden, maar het geallieerde offensief mislukt en de bevrijding laat nog maanden op zich wachten. Veel stakers moeten onderduiken, ook Wout, duikt onder bij kunsthandelaar Veenendaal op Hof nummer 7. Op maandag 20 november 1944 dreigt verraad, zijn vader is onderweg om de onderduikers te waarschuwen, maar komt te laat. Wout is al afgevoerd naar Kamp Amersfoort. Hier is hij voortaan nummer 8989. Op 4 februari 1945 komt hij in Neuengamme terecht in Blok 13 als gevangene 70759. De bevrijding op 29 april 1945 in Sandbostel/Neuengamme maakt hij nog mee, maar als gevolg van de gruwelijke kampomstandigheden overlijdt Wout vermoedelijk op 5 mei 1945, nog voor hij kan terugkeren naar Amersfoort.

Noorderwierweg 28

(voorheen *Oude Soesterweg 28*)

**hier woonde
WERNER LEWIN
vermoord in
AUSCHWITZ
op 30-09-1942
29 jaar oud**

Werner Lewin groeit op in 'de gouden jaren van Berlijn' en is pianist. Maar de gouden jaren van Weimar houden geen stand als in 1929 een heftige economische crisis uitbreekt, die vier jaar later uitloopt op de machtsovername door Hitler. Werner vertrekt in 1933 naar Amsterdam en reist in 1937 door naar Bolzano in Italië, maar vlucht 2 jaar later weer naar Nederland. In Amsterdam pakt hij zijn muzikale leven weer op. Zijn vele woonadressen daarna weerspiegelen een onrustig vluchtelingenbestaan. De 'Certificaten van Salvadoraans burgerschap' komen te laat voor Werner en zijn ouders. Werner wordt gezocht in de Lorentzstraat 51 en het registratieformulier van de Möbel-Aktion vermeldt dat hij bijna niets meer heeft 'nur Kleider, Wasche, Schuhe u.s.w.'. Hij woont daarna nog in bij het muzikale gezin van Poptie op de Oude Soesterweg 28.

(VERVOLG OP PAG. 9)

Noorderwierweg 28 (VERVOLG VAN PAG. 8)
(voorheen *Oude Soesterweg 28*)

In augustus 1942 moeten Werner en zijn vriendin Betje Härtz zich melden voor deportatie naar Westerbork. Een dag voor hun vertrek staan ze onder de choepa, thuis bij de bruid in de Albert Hahnstraat in Amersfoort. Op 21 augustus 1942 volgt de deportatie naar Auschwitz. Ze worden er op 30 september 1942 vermoord. Broer Heinz, ook musicus, overleeft de oorlog en keert terug op zijn Amersfoortse adres 't Stort Zuid 65.

Amstelstraat 8

**hier woonde
JEANNETTE VLES-HERTOG
vermoord in
AUSCHWITZ
op 12-02-1943
77 jaar oud**

Jeanette Hertog wordt geboren op 8 februari 1866 in Meerssen (Limburg). Zij trouwt in 1903 met de 32-jarige Joseph Vles, die, net als zijn vader, slager is in Boxmeer. In 1905 krijgen zij een zoon, Maurits. Het gezin verhuist in 1933 naar Oss en vervolgens, minder dan een jaar later, naar Amstelstraat 8 in Amersfoort. Joseph overlijdt in 1942, op 81-jarige leeftijd. Enkele maanden daarna, in november 1942, worden Jeanette en zoon Maurits gedwongen te verhuizen naar de Sarphatistraat in Amsterdam. Jeanette wordt naar Auschwitz gedeporteerd en wordt op 12 februari 1943 vermoord. Zij is dan 77 jaar.

Zoon Maurits Vles overleeft de oorlog en trouwt in 1951 met de weduwe Henie Weich, die in Auschwitz geïnterneerd is geweest. Uit haar eerste huwelijk heeft Henie Weich twee zonen. Samen met Maurits krijgt zij in 1952 nog een zoon. Maurits overlijdt in 1963.

Soesterweg 4

**hier woonde
HENRI SMIT
gefusilleerd in
ARNHEM
op 19-09-1944
23 jaar oud**

Henri Smit is geboren op 1 februari 1921 in Amersfoort. Vader Leendert Heerke Smit is seinwerker bij de Nederlandse Spoorwegen en Henri is de jongste zoon van zeven kinderen. Het diploma van de handelsdagschool heeft Henri al op zak als de oorlog begint. Henri woont nog bij zijn ouders op de Soesterweg en logeert regelmatig bij zijn acht jaar oudere broer Johannes, roepnaam Joop. Joop woont in Arnhem aan de Rijnkade 38A boven een pakhuis naast de Nijverheidsschool en is electriciën bij de NS. Al voor de Slag om Arnhem is in de kelder van dit

(VERVOLG OP PAG. 10)

Soesterweg 4 (VERVOLG VAN PAG. 9)

schoolgebouw een commandopost van de Luchtbeschermingsdienst (LBD) ingericht. Samen met Jan Mielekamp, lid van de LBD, verzorgen Henri en Joop Engelse parachutisten in de school. Cees Veldhuizen is de conciërge op deze school en is net als de ingeroepen huisarts Zwolle ook aanwezig. Op dinsdagochtend 19 september 1944 vallen de Duitsers binnen en krijgen de gebroeders Smit, LBD'er Mielekamp, conciërge Veldhuizen en dokter Zwolle de opdracht om een gewonde Engelsman weg te brengen. Samen worden ze afgemarcheerd naar de Bakkerstraat, waar de burgers de remise van expeditiebedrijf Van Gend & Loos naar binnen moeten. Henri en Joop Smit en de drie andere personen zijn tegen de muur geplaatst en gefusilleerd waarbij "ongewoon zwaar machinegeweervuur" te horen is. Een toevallige voorbijganger is van de straat geplukt en moet de vijf slachtoffers in de tuin begraven. Henri en Joop Smit zijn in juli 1945 herbegraven in het familiegraf op Rusthof in Amersfoort.

Dollardstraat 58

**hier woonde
LUITSEN VAN DER WEIJ
vermoord in
NEUENGAMME
op 18-03-1945
39 jaar oud**

Luitsen van der Weij is geboren op 29 oktober 1905 in Ferwerderadeel. Hij is gehuwd met Antje Zwaan, samen hebben zij drie kinderen. Luit is koster van de Westerkerk en na de onderduik van Hans Westera is hij districtsleider van de LO en werkte vanuit de Westerkerk. Door verraad zijn hij en Jacob de Graaf op 2 juni 1944 gearresteerd wegens hulp aan onderduikers en verspreiding van het illegale dagblad Trouw. Hij is opgesloten in de gevangenis in Utrecht en via de kampen Vught, Sachsenhausen en Bergen-Belsen overgebracht naar Neuengamme waar hij is ingeschreven onder nummer 74860. Hij wordt te werk gesteld bij Bremer-Farge, een Duitse marinebasis aan de Weser en is daar door uitputting op 18 maart 1945 om het leven gekomen.

Dollardstraat 58

**hier herdenken wij
JACOB DE GRAAF
vermoord in
NEUENGAMME
op 09-12-1944
33 jaar oud**

Mr. Jacob (Jaap) de Graaf is geboren op 11 augustus 1911 in Groningen. Hij is ongehuwd en jurist. Samen met zijn zwager Hans Westera heeft hij een advocatenkantoor, van waaruit ze illegale activiteiten organiseren. Jaap is betrokken bij het verzet van de groep Westerkerk, bied hulp aan onderduikers en verspreid Vrij Nederland en Trouw. Op 2 juni 1944 is hij, na verraad door zijn secretaresse, voor deze activiteiten gearresteerd op het adres Prinses Marielaan 30, het adres van de familie Van Heemstra. Jaap is via Utrecht, Vught en Sachsenhausen naar Neuengamme overgebracht. Daar is hij ingeschreven onder nummer 58239. Op 9 december 1944 is Jaap overleden te Engerhafe, een buitenkamp van Neuengamme.

Dollardstraat 58

**hier herdenken wij
WUBBO SIKKEMA
vermoord in
NEUENGAMME
op 11-03-1945
21 jaar oud**

Wubbo Sikkema is geboren op 20 mei 1923 te Groningen. Hij is ambtenaar bij het Ministerie van Financiën en woonde in Amersfoort bij zijn verloofde, in de Koesteeg. Wubbo is zo onfortuinlijk om twee maal gearresteerd te worden, voor het verspreiden van illegale lectuur en het ontduiken van de Arbeidsinzet. Na zijn eerste arrest verblijft hij in Kamp Amersfoort met nummer 6512. Op 30 maart 1944 gaat hij op transport naar Arbeitsamt Moers. Op het station weet hij, met hulp van Amersfoortse verzetslieden, aan het transport te ontkomen door zich te vermommen. Onder de schuilnaam Wim Fokkens neemt hij daarna deel aan het verzet. Hij duikt onder op Hof 7. Op 20 november 1944 is hij samen met Jan van Diest en Wout Waterkoort op dit adres gearresteerd. Opnieuw wordt hij naar Kamp Amersfoort gebracht en daar ingeschreven onder nummer 8991. Na een korte tijd gaat hij op 2 februari 1945 op transport naar Neuengamme. Wubbo sterft in Wöbbelin, een bijkamp van Neuengamme op 11 maart 1945 en wordt begraven in Landkreis Ludwigslust.

Hermann Oppenheimer
Rachel ter Horst-Schrijver
Albert Jan Weertman
Marianne Kropveld-Mooij
Jacob Abraham Kropveld
Izak Kropveld
Salomon Mozes Kropveld
Jacques Kropveld
Ester Kropveld
Jan Reijmerink
Albertus de Vries
Willem Bassilius Arens

Cornelis Arens
Lammert Frankema
Jan van Diest
Cornelis van 't Wel
Matthijs Dijkhuizen
Wouterus Gerardus Waterkoort
Werner Lewin
Jeanette Vles-Hertog
Henri Smit
Luitsen van der Weij
Jacob de Graaf
Wubbo Sikkema

Voor deze vierentwintig personen zijn Herdenkingsstenen gelegd op 31 oktober 2018.

Het was de zeventiende serie steenleggingen in Amersfoort.

Er zullen in Amersfoort nog rond de zeventig stenen worden geplaatst.

De Herdenkingsstenen zijn gedenktekens bij de huizen van inwoners van Amersfoort die in de Tweede Wereldoorlog door de nazi's zijn vermoord. Het zijn zwart granieten stenen waarin de naam, plaats en datum van overlijden en leeftijd van de slachtoffers is gegraveerd.

De Stichting Herdenkingsstenen Amersfoort heeft voor de financiering van veel reeds gelegde stenen en voor alle nog resterende stenen de toezegging van de Balm Family Foundation. Voor al onze andere activiteiten zoals de organisatie van de steenonthullingen, onderhoud en vervanging van stenen, publiciteit en onderwijs en onderhoud website zijn wij afhankelijk van giften. Wilt u het werk van de Stichting Herdenkingsstenen Amersfoort steunen? Uw donatie is zeer welkom. Wij hebben een culturele ANBI status waardoor uw giften fiscaal aftrekbaar kunnen zijn. Bestuur en vrijwilligers worden voor hun werkzaamheden niet betaald.

Bankrekening IBAN is:

NL 56 RABO 0134 7789 95

ten name van Stichting Herdenkingsstenen Amersfoort.

Comité van Aanbeveling

Rolf van As
drs. Lydia Edelkoort-van der Vlerk
drs. Hans S. Joosten
ds. Alke Liebich
ing. Willemien Meershoek
mr. Aart Veldhuizen
drs. Frans Zwarts

voorzitter Ondernemers Binnenstad Amersfoort
stafmedewerker educatie Museum Flehite Amersfoort
oud-voorzitter Joodse Gemeente Amersfoort
predikant Johanneskerk Amersfoort
directeur Kamp Amersfoort
notaris te Amersfoort
vice-voorzitter Katholieke Raad Kerk en Jodendom (KRI)
